

Ouderenzorg in de eerste lijn

Bereid u als professional voor op 'ouderenzorg nieuwe stijl'!

De Nederlandse bevolking veroudert. Tegelijk groeit het aantal ouderen dat langer zelfstandig blijft wonen. Pas alleen wanneer het echt niet anders kan, vindt opname in een verpleeg- of verzorgingshuis plaats. Professionals in de eerste lijn, zoals huisartsen, praktijkondersteuners en wijkverpleegkundigen, krijgen hierdoor steeds vaker te maken met oudere patiënten die met complexe problematiek worden geconfronteerd. Er is op dit moment dan ook veel aandacht voor 'ouderenzorg nieuwe stijl'. Hierbij worden problemen bij ouderen proactief opgespoord, waardoor hun gezondheid en welzijn zo optimaal mogelijk blijven. Dit is niet alleen gunstig voor de oudere zelf, maar ook voor de kosten van de gezondheidszorg. Hier ligt een taak voor de praktijkondersteuner ouderenzorg (POH) of wijkverpleegkundige (WV) met extra kennis van ouderenzorg.

De POH/WV brengt de behoefte aan (ouderen)zorg in kaart. Hij of zij signaleert op tijd problemen en zorgt ervoor dat de benodigde zorg adequaat wordt geleverd. Voor ouderen betekent de komst van de POH/WV een verbetering in de informatievoorziening. Men krijgt meer persoonlijke aandacht, er zijn duidelijke communicatielijnen en zorg wordt beter afgestemd. Daarnaast betekent de inzet van de POH/WV dat mantelzorgers hun rol als minder belastend ervaren.

Wilt u zich verdiepen in de zorg aan ouderen? De post-hbo opleiding Ouderenzorg in de eerste lijn biedt u in één jaar de benodigde kennis en vaardigheden om aan de slag te gaan met 'ouderenzorg nieuwe stijl'.

Doelgroep

De opleiding is bestemd voor professionals werkzaam in de eerste lijn, met een diploma (wijk) verpleegkundige en/of afgeronde opleiding Praktijkondersteuner in de huisartsenpraktijk - somatiek.

Toelating

U beschikt over hbo werk- en denkniveau en relevante werkervaring in de ouderenzorg. Daarnaast hebt u een stage-/werkplaats voor minimaal 8 uur per week en bent u in de gelegenheid om opdrachten op het gebied van ouderenzorg uit te voeren.

De opleiding

De opleiding Ouderenzorg in de eerste lijn bereidt u adequaat voor op werkzaamheden in drie taakgebieden binnen de eerste lijn:

- patiëntgebonden taakgebied: vraagverheldering of vroegtijdige signalering
- organisatiegebonden taakgebied: ontwikkelen en onderhouden van netwerken
- beroepsgebonden taakgebied: positionering ten opzichte van andere zorgverleners

U volgt als deelnemer drie modules:

- Oriëntatie op ouderenzorg
- Somatische problematiek
- Psychogeriatrische problematiek

Module 1: Oriëntatie op ouderenzorg (3 dagen)

In deze module verwerft u de benodigde kennis voor het behandelen van somatische en psychogeriatrische problematiek.

Onderwerpen:

- taken op het gebied van ouderenzorg in de eerste lijn
- wat is goede ouderenzorg?
- methodische-/ stapsgewijze aanpak
- probleemgeoriënteerd denken en werken
- actuele ontwikkelingen binnen de ouderenzorg
- zorg op maat
- preventie bij ouderen
- overheidsbeleid en sociale kaart
- zorg voor oudere migranten

U sluit de module af met het schrijven van een plan van aanpak voor het verbeteren van de ouderenzorg in uw praktijk.

Module 2: Somatische problematiek (5 dagen)

Lichamelijke aandoeningen hebben vaak psychische gevolgen. Maar omgekeerd kunnen psychische aandoeningen ook lichamelijke gevolgen hebben. In de geriatrie is er aandacht voor deze verbinding, maar ook voor het onderscheid. In deze module wordt aan de hand van een methodische-/stapsgewijze aanpak gekeken welke somatische problemen of aandoeningen de oorzaak zijn van het (beperkte) functioneren van de oudere. Met behulp van zorgplannen stelt u vast hoe problemen kunnen worden aangepakt, welke interventies mogelijk zijn en welke andere disciplines mogelijk een rol spelen.

Onderwerpen:

- veel voorkomende aandoeningen en geriatrisch onderzoek
- screening van de functionele status
- polyfarmacie, bijwerkingen en therapietrouw
- oorzaken en gevolgen van mobiliteitsproblemen
- hulpmiddelen bij het dagelijks functioneren
- visusproblemen
- slecht horen
- urinewegproblemen
- gewichtsverlies en ondervoeding
- chronische pijn
- gespreksvaardigheden bij ouderen
- palliatieve en terminale zorg
- transmurale zorgbrug, klinische nazorg en geriatrische revalidatiezorg

U sluit de module af met het opstellen van een zorgplan voor een oudere met somatische problematiek.

Module 3: Psychogeriatrische problematiek (5 dagen)

Ouderen krijgen naast somatische problemen ook vaak te maken met cognitieve beperkingen en problemen met geestelijk functioneren. Deze module biedt meer inzicht in (het omgaan met) psychogeriatrische problematiek.

Een juiste attitude, gerichte interventies en gebruik van effectieve communicatieve vaardigheden zijn nodig voor een goede hulpverlening.

Onderwerpen:

- dementie, somberheid, depressie, delier, angst
- gedragsverandering
- behandeling en begeleiding bij stemmingsproblemen
- beperkingen in de autonomie
- ethische dilemma's bij psychische problematiek
- psychische problematiek bij oudere migranten
- ouderen en alcohol
- regie en casemanagement
- zorgaanbod en sociale kaart
- mantelzorgproblemen en -ondersteuning
- omgaan met problematisch gedrag
- ouderen mishandeling
- multidisciplinair overleg

U sluit de module af met een verslag van een multidisciplinair overleg met een oudere met psychogeriatrische problematiek.

Structuur

Tijdens de opleiding Ouderenzorg in de eerste lijn werkt u met bestaande richtlijnen op gebied van (huisartsen)zorg aan ouderen. U volgt drie mentorbijeenkomsten waarin begeleiding plaatsvindt. U bespreekt o.a. uw studievoortgang en in hoeverre u erin slaagt de opleiding in de praktijk te brengen. Voor het behalen van uw diploma moeten de drie module-opdrachten met een voldoende zijn afgerond.

Resultaat/einddoel

De opleiding Ouderenzorg in de eerste lijn levert u de juiste kennis en vaardigheden om complexe zorgverlening aan oudere patiënten in de eerste lijn uit te voeren. U leert op planmatige wijze vast te stellen:

- welke doelen u nastreeft
- welke zorg daarbij nodig is
- hoe u deze zorg organiseert

Daarnaast bent u na afloop in staat om een projectplan voor uw eigen organisatie te schrijven. Dit projectplan is geen onderdeel van de opleiding, maar er zijn wel mogelijkheden om hierin begeleiding en ondersteuning te krijgen via (externe) coaches.

De opleiding is geaccrediteerd door het Kwaliteitsregister VenV ter waarde van 78 PE-punten.

Ook is de opleiding geaccrediteerd door de Nederlandse Vereniging van Praktijkondersteuners.

Literatuur

Geriatricie, R.J. Schim- van der Loeff- van Veen, Bohn
Stafleu Van Loghum, Houten, ISBN 9789031391486
Praktijkwijzer Ouderenzorg, NHG Utrecht

Persoonlijk advies of meer informatie?

088 - 466 30 30
academy@inholland.nl
www.inhollandacademy.nl

Docenten/trainers

Uw docenten hebben uitgebreide praktijkervaring met ouderenzorg in de eerste lijn. Zij zijn o.a. werkzaam als arts, fysiotherapeut, onderzoeker op het gebied van ouderenzorg, ergotherapeut of huisarts.

Referentie

"Door de opleiding heb ik veel kennis vergaard. Je neemt bijvoorbeeld veel meer waar en kunt een beter beeld schetsen van de situatie van de oudere. Daar kun je vervolgens je aanpak op aanpassen. Hierdoor worden huisartsen en ziekenhuizen ontlast. Bovendien werkt de inzet preventief. Ik ben blij dat ik mezelf nu praktijkondersteuner mag noemen. Het levert namelijk echt betere zorg voor ouderen op. Gezien de toekomst is deze zorg ook noodzakelijk. Er zijn straks minder bedden en handen, daarop moet je anticiperen. Als we straks mensen de zorg willen geven die zij nodig hebben, dan is deze functie noodzakelijk."

Irma Kooiman, oud-cursist Praktijkondersteuning
ouderenzorg in de huisartsenpraktijk
(voorloper Ouderenzorg in de eerste lijn)

Start	Amsterdam, woensdag 13 september 2017 Start definitief, u komt op de wachtlijst!
Duur	Amsterdam, woensdag 24 januari 2018
Niveau	twalf maanden, dertien (vier-wekelijkse) bijeenkomsten van 9:15 - 16:30 uur
Investering	post-hbo
Studiebelasting	€ 2.920 (exclusief verplichte literatuur)
Waardepapier	ongeveer 190 uur (inclusief zelfstudie)
	post-bachelor diploma

Meer dan 250 studiemogelijkheden die werken!

Inholland Academy ontwikkelt en organiseert kwalitatief hoogwaardig en praktijkgericht onderwijs voor werkende professionals. Voor u persoonlijk, maar ook als maatwerkprogramma voor uw team of organisatie.

Door intensieve samenwerking met Hogeschool Inholland kunnen wij beschikken over 10 leslocaties in de Randstad en een keur aan ervaren docenten. Daarnaast zetten wij externe praktijkdeskundigen in. Wij realiseren ons onderwijsaanbod voor een redelijke prijs, zonder kostenverhogende franje. Cursisten waarderen onze aanpak gemiddeld met een 8,2. Daar zijn we trots op, maar het is ook een stimulans om het nog beter te doen.

Inholland Academy
Postbus 403
1800 AK Alkmaar
T +31(0)88 - 466 30 30
www.inhollandacademy.nl